

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.minocw.nl

Contactpersoon

T.W. de Boer

T +31-70-412 3323
t.w.deboer@minocw.nl
IPC 3200

Onze referentie

120232

Datum 22 april 2009
Betreft Impuls herbestemming

Geachte heer / mevrouw,

In de nota *Een Cultuur van Ontwerpen*, visie architectuur en ruimtelijk ontwerp is voor de periode 2009-2012 een impuls van €8 miljoen aangekondigd voor het stimuleren van herbestemming van waardevol en karakteristiek erfgoed in de veertig aandachtswijken. Hierover bent u tevens in de brief rondom het wijkenbudget van 27 mei 2008 geïnformeerd (DGW/WWI 2008051467).

In de achterliggende maanden is in afstemming met de gemeenten en na raadpleging van diverse experts uitwerking gegeven aan deze impuls. Daarbij is aan de gemeentelijk projectleiders voor de aandachtswijken gevraagd een eerste beeld te geven van welke projecten in hun wijk vanuit de impuls zouden kunnen worden ondersteund. Mede op basis van die input zijn door de ministeries van VROM/WWI en OCW de kaders voor de impuls uitgewerkt. Daarbij is zo goed mogelijk rekening gehouden met de aard van de aangedragen projecten en met de door de gemeenten geuite wens om de administratieve rompslomp te beperken.

Ik stel u nu voor de impuls uit te voeren in een combinatie van een decentralisatie-uitkering met bestuurlijke afspraken in de vorm van een bijlage bij de charters van de wijkenaanpak. Op die manier maken we publiekelijk inzichtelijk voor welke projecten de middelen zijn bestemd, maar blijven de administratieve lasten voor u gering.

De planning is erop gericht om het totale budget in twee tranches uit te keren. Een eerste tranche zal worden uitgekeerd via de najaarscirculaire van het gemeentefonds in september 2009. De tweede tranche wordt uitgekeerd in september 2010. Voor de eerste tranche is het dus zaak de beoogde projecten snel in beeld te krijgen en daarover met u een bestuurlijke afspraak te maken.

In de bijlagen treft u de benodigde informatie over proces, planning, te hanteren criteria en aan te leveren informatie. Ik wil u verzoeken om met behulp van die informatie voor 1 juni uw voorstel aan mij te zenden.

Mede namens Elly van Kooten, programmadirecteur Wijken,

Met vriendelijke groet,

de directeur Directie Cultureel Erfgoed,

Ir. A.P.M. Bersee

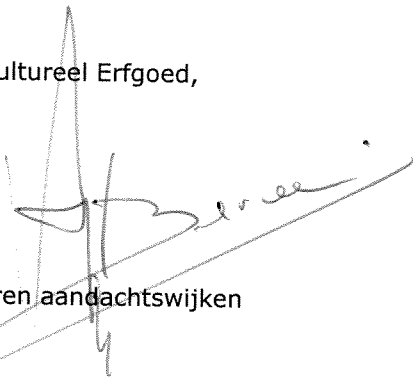
c.c. corporatiedirecteuren aandachtswijken

Datum

22-04-2009

Onze referentie

120232

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'A.P.M. Bersee', is written over a diagonal line that spans across the signature and the text 'c.c. corporatiedirecteuren aandachtswijken'.

Bijlage 1 Proces en planning eerste tranche

Datum
22-04-2009

Onze referentie
120232

Stap 1 (heden)

Formeel verzoek van het rijk aan de gemeenten om voorstellen in te dienen.

Stap 2 (1 juni)

Gemeenten leveren voorstellen aan bij het rijk. Ze kunnen via de accounthouders van WWI of via de contactpersoon van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (voorheen RACM) desgewenst een beroep doen op het rijk om mee te denken. Gemeenten kunnen ook projecten van derden zoals corporaties indienen. De voorstellen kunnen worden gezonden aan de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, t.a.v. Anita Blom, Postbus 1600, 2800 BP Amersfoort.

Stap 3 (1 juli)

Advies van een deskundigencommissie (met daarin de Rijksadviseur voor het Cultureel Erfgoed) aan de ministers van OCW en WWI. Indien nodig wordt nadere (mondelijke) toelichting van de gemeenten gevraagd.

Stap 4 (15 augustus)

Besluit van de ministers over te financieren projecten en toekenning van het budget per gemeente in de eerste tranche. N.B. In de eerste tranche wordt maximaal 5 miljoen euro toegekend. Bij een overintekening met projecten die aan de criteria voldoen, wordt het budget met een sleutel verdeeld, met een gewicht per gemeente en een gewicht per wijk.

Stap 5 (september)

Ondertekening van de bijlage bij de charter. Persmoment en -bericht.

Stap 6 (vanaf september)

Uitbetaling van de toegekende budgetten via de najaarscirculaire van het gemeentefonds.

Bijlage 2 Te verstrekken informatie per project
(beoogde omvang 2 A4 tekst)

Datum
22-04-2009

Onze referentie
120232

1. In welke aandachtswijk vindt het project plaats?
2. In welke categorie(ën) valt het project
 - (semi-)publieke gebouwen
 - Wooncomplexen
 - Openbare ruimte en groen
 - Wijkvreemde functies
3. Beschrijving van de specifieke herbestemmings- of herontwikkelingsopgave die aan de orde is.
4. Beschrijving van het specifieke karakter van het gebouw/complex/gebied en de aanwezige cultuurhistorische waarden.
5. Beschrijving van het innovatieve karakter van het project.
6. Beschrijving van het verwachte maatschappelijke effect voor de wijk gerelateerd aan het wijkactieplan en/of de charter wijkenaanpak.
7. Het type kosten waaraan de bijdrage zal worden besteed.
8. Gevraagde financiële bijdrage (minimaal €50.000,- en maximaal €200.000,-).
9. De mate en wijze van cofinanciering.
10. De beoogde start- en einddatum van het project.
11. Beschrijving van het projectresultaat.

NB voor nadere toelichting kunt u contact opnemen met de accounthouders van WWI of met de secretaris van dit impulsproject, Anita Blom van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, 030-6983201, a.blom@racm.nl.

Bijlage 3 Voorwaarden en criteria

Datum
22-04-2009

Onze referentie
120232

1. In welke aandachtswijk vindt het project plaats?

Het project is gelegen in de postcodegebieden van de aandachtswijken en/ of het project is opgenomen in het wijkactieplan voor de betreffende wijk of in het charter voor de betreffende gemeente.

2. In welke categorie(ën) valt het project?

Het project valt in tenminste een van de vier volgende categorieën:

- (Semi-)openbare gebouwen.

Gebouwen en complexen met een oorspronkelijke publieke functie in onderwijs, zorg, cultuur, levensbeschouwing, sport of buurtwerk, waarbij: a. de oorspronkelijke functie niet meer in staat is het gebouw zelfstandig economisch te dragen (noodzaak tot herbestemming en/of nevenfuncties), of b. handhaving van de oorspronkelijke functie vraagt om fysieke ingrepen aan gebouw en/of omgeving (herontwikkeling).

- Wooncomplexen.

Een ruimtelijke eenheid vormend complex van woningen (laagbouw, middenhoogbouw of hoogbouw) dat voor het accommoderen van nieuwe functies dan wel het behoud van een economisch rendabele woonfunctie ingrijpende wijzigingen moet ondergaan in plattegrond, entree en/of buitenruimte. Het gaat niet om reguliere renovatieprojecten.

- Groen en openbare ruimte.

Parken, pleinen, passages, groenstructuren en infrastructuur die door versturende ruimtelijke ingrepen en/of gewijzigd gebruik hun esthetische, publieke en/of structurerende functie voor de wijk hebben verloren.

- Wijkvreemde functies

In de wijk gelegen gebouwen of complexen met een niet-publieke en niet aan het wonen gekoppelde (commerciële)functie. N.B. Voormalige wijkvreemde functies maken vaak ruimtelijk geen deel uit van de woonwijk. Hier kan een interessante ontwerpogave een bijdrage leveren aan de sociale of culturele opgave van het wijkverbeteringsprogramma.

3. Beschrijving van de herbestemmings- of herontwikkelingsopgave.

Gehanteerde definities:

Herbestemming: functieverandering van gebouw/complex/terrein, vaak gepaard gaand met planologische/juridische wijziging van bestemmingsplan. Bij herbestemming is behoud van (substantiële) onderdelen van het object uitgangspunt.

Herontwikkeling: is gebiedsgericht en kent naast fysieke aanpak ook sociaal-maatschappelijke en/of economische doelstelling. Gericht op ingrijpende, langdurige verandering, vaak met sloop/nieuwbouw en planologische/ juridische wijziging van bestemmingsplan.

Een bijzondere vorm van herontwikkeling is hergebruik.

Hergebruik: gebouw wordt, na fysieke modernisering, opnieuw in dezelfde functie in gebruik genomen. Mogelijke wijziging van doelgroep.

4. Beschrijving van het specifieke karakter van het gebouw/complex/gebied en de aanwezige cultuurhistorische waarden.

Datum
22-04-2009

Op onderstaande 5 criteria kan een gebouw of complex cultuurhistorisch scoren:

Onze referentie
120232

I. Cultuurhistorische waarde

(hierbij gaat het o.a. om belangrijke culturele, historisch-ruimtelijke, sociaal-maatschappelijke, technische en/of typologische ontwikkelingen, innovatieve waarde of pionierskarakter en/of bijzondere herinneringswaarde)

II. Architectuur- en kunsthistorische waarde

(belang van het gebouw of gebied voor de geschiedenis van de architectuur of bouwtechniek, het oeuvre van architect of kunstenaar, de esthetische kwaliteiten, het materiaalgebruik)

III. Ensemblewaarde/Situationele waarde

(als onderdeel van een complex, omgeving of wijk)

IV. Gaafheid/Herkenbaarheid

(architectonische en/of materiële gaafheid)

V. Zeldzaamheid

(absoluut of relatief).

5. Beschrijving van het innovatieve karakter van het project.

Het herbestemmings- of herontwikkelingsproject dient een innovatief karakter te hebben of ten minste een voorbeeldfunctie te hebben. N.B. deze impuls is nadrukkelijk niet bedoeld voor ondersteuning van reguliere renovatieprojecten van wooncomplexen. Er moet sprake zijn van wijziging van woningtype, zoals bij samenvoeging van verschillende woningen of substantiële verandering van de plattegronden, of van een plan voor renovatie dat samengaat met een plan voor herontwikkeling van de openbare ruimte.

6. Beschrijving van het verwachte maatschappelijke effect voor de wijk gerelateerd aan het wijkactieplan en/of de charter wijkanaanpak.

- De cultuurhistorische waarden dragen bij aan de verbetering van de achterstandswijken.
- Na herbestemming heeft het gebouw of gebied (opnieuw) een economisch duurzame functie voor, dan wel levert het een sociaal-maatschappelijke bijdrage aan de wijk
- Het project is gerelateerd aan de wijkactieplannen/charters van een van de 40 aandachtswijken.

7. Het type kosten waaraan de bijdrage zal worden besteed.

Ondersteund kunnen worden kosten voor:

- ontwerp en planontwikkeling: ontwerpend onderzoek, prijsvragen, ontwerpateliers, kwaliteitsteams etc.
- casusgericht onderzoek naar mogelijkheden voor nieuwe functies en gebruikers, oplossingen voor exploitatieproblemen, cultuurhistorische waardestellingen etc.
- investeringen in het proces van herbestemming of herontwikkeling: verheldering van het probleemeigenaarschap, regie, aanloopkosten, katalyserende evenementen etc.

8. Gevraagde financiële bijdrage.

De Rijksbijdrage per project is minimaal €50.000,- en maximaal €200.000,-. Er kunnen verschillende voorstellen per gemeente en per wijk worden ingediend. Het

totale budget voor de impuls is 8 miljoen euro (voor de eerste en tweede tranche samen).

Datum
22-04-2009

9. De mate en wijze van cofinanciering.

De Rijksbijdrage is maximaal 50% van de projectkosten.

Onze referentie
120232

10. De beoogde start- en einddatum van het project.

Het project dient uiterlijk in 2010 te starten.

11. Beschrijving van het projectresultaat.

Beknopte beschrijving van het resultaat in termen van producten (output) en effecten (outcome).